

KONU İSLAMİYET'İN ETKİSİYLE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

İSLAMİYET'İN ETKİSİYLE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

Türkler VIII. yüzyıldan itibaren Müslümanlığın etkisinde kalmış ancak İslamiyet'in Türkler arasında yayılması X. yüzyılda gerçekleşmiştir. İslam uygarlığı etkisinde verilen ilk eserler Kutadgu Bilig, Divân-ı Lugatî't-Türk, Atabetü'l-Hakâyık ve Divân-ı Hikmet'tir. Bu dönem "Geçiş Dönemi" olarak da bilinmektedir.

İslami Dönem Türk Edebiyatı, halk edebiyatı ve divan edebiyatı olmak üzere iki kolda gelişmiştir. Halk edebiyatını, daha çok halk arasından yetişmiş sanatçıların verdikleri sözlü ürünler oluşturmaktadır. Halk edebiyatı kendi içinde dinî-tasavvufî, âşık ve anonim halk edebiyatı olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Dil, halkın kullandığı sade Türkçedir. Divan edebiyatı ise İslami kültüre dayalı, daha çok medrese öğrenimi görmüş, eğitilmiş sanatçıların oluşturdukları edebiyattır. Bu anlayışla verilen eserlerde Arapça-Farsça kelime ve tamlamalarla yüklü, ağır, sanatlı bir dil kullanılmıştır.

SORULAR

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Halk edebiyatında kullanılan dil, halkın kullandığı sade Türkçedir.
- B) Divan edebiyatında Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalar sıkça kullanılır.
- C) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı halk ve divan edebiyatı olmak üzere ikiye ayrılır.
- D) Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının oluşumunda Tanzimat Fermanı'nın ilanı etkili olmuştur.
- E) Türk edebiyatının dönemlerinin belirlenmesinde kültürel değişim de göz önünde bulundurulmuştur.

Cevap: C

2- üküş sözleme söz birer sözle az tümen söz tüğünün bu bir sözde yaz

(Sözü çok söyleme, sırasında ve az söyle; binlerce söz düğümünü bu bir sözle çöz.)

Bu dizeler Kutadgu Bilig'in aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Nasihatname özelliği taşır.
- B) Türk tarihi açısından önemlidir.
- C) İslami geleneğin etkileri görülür.
- D) Karahanlılar Dönemi'nde yazılmıştır.
- E) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmiştir.

Cevap: A

3- Aşağıdakilerden hangisi Karahanlılar zamanında yazılan eserlerden biri değildir?

- A) Kutadgu Bilig
- B) Divan-ı Hikmet
- C) Atabetü'l Hakayık
- D) Divanü Lügâti't-Türk
- E) Risaletü'n Nushiyye

Cevap: E